

Kemianteollisuuden uudet liiketoimintamahdollisuudet – selvityksen tulokset

Peter Sikow, Jani Saarinen

Agenda

Trendit ja mahdollisuudet

Suomen kemianteollisuuden SWOT

Miten tästä eteenpäin?

Puhtaasti kärjessä

Trendit ja mahdollisuudet

- Globalisaatio
- Yritykset
- Energia ja raaka-aineet
- Ympäristö
- Perus- ja erikoiskemikaalit
- Tulevaisuuden asiakastoimialat

Kemianteollisuuden trendit

Globalisaatio

- Kysynnän painopisteen siirtyminen kehittyviin talouksiin ja tuotannon siirtyminen kysynnän lähelle
- Työvoimakustannusten erot ja tuotannon siirtyminen halvempien työvoimakustannusten maihin
- Kiinan ja Intian nousu kemianteollisuudessa sekä EU:n teollisuuden suhteellisen aseman heikkeneminen

Peruskemikaalien kohdalla
kemianteollisuus hakeutuu jatkossa niille
alueille, joilla raaka-ainelähteet ovat
lähellä.

Peruskemikaalien kohdalla
kemianteollisuus hakeutuu jatkossa niille
alueille, joilla raaka-ainelähteet ovat
lähellä.

✓ 80%

✗ 20 %

Kemianteollisuuden trendit

Yritykset

- Yritykset laajentuvat maantieteellisesti, erityisesti Aasian ja Lähi-itään
- Uusia suuryrityksiä syntyy esim. Kiinassa
- Konsolidaatio jatkunee
- Yrityskaupoissa pudotus taantuman vuoksi, erityisesti suurten yrityskauppojen määrä laskussa
- Yritykset hakevat innovaatioita mutta tarkemmin valituilta alueilta
- Hintakilpailu kovenee peruskemikaaleissa

Kemianteollisuuden trendit

Energia ja raaka-aineet

- Tuotantoa siirtyy halvempien öljy- ja energiakustannusten maihin
- Öljypohjaisista kemikaaleista korvaavien raaka-aineiden käyttöön
- Uusiutuvat bio-pohjaiset raaka-aineet

Kemianteollisuuden trendit

Ympäristö

- Ympäristöystävälliset teknologiat ja liiketoimintamahdollisuudet
- Regulaatio, mm. REACH ja kemikaalien rekisteröinti
- Päästökauppa
- Yritysten vihreät arvot

Kemianteollisuuden trendit

Sektorikohtaiset trendit

Peruskemikaalit

- Nousevien raaka-aine- ja energiakustannusten hintavaikutus
- Kustannuskilpailukyky tärkeimpänä differointikeinona
- Liiketoiminnan syklisyys säilynee
- Kasvua Kiinassa, Intiassa, Itä-Euroopassa ja Lähi-idän maissa, investointien lisääntyminen nouseviin talouksiin

Erikoiskemikaalit ja palvelut

- Tuotteisiin yhdistetyt palveluinnovaatiot ja asiakaspalvelunäkökulma
- Pienempiä ja erikoistuneempia yrityksiä, joille T&K-investoinnit ja innovaatiot ovat elintärkeitä
- Kysyntä tasaisempaa, ei vahvan syklistä

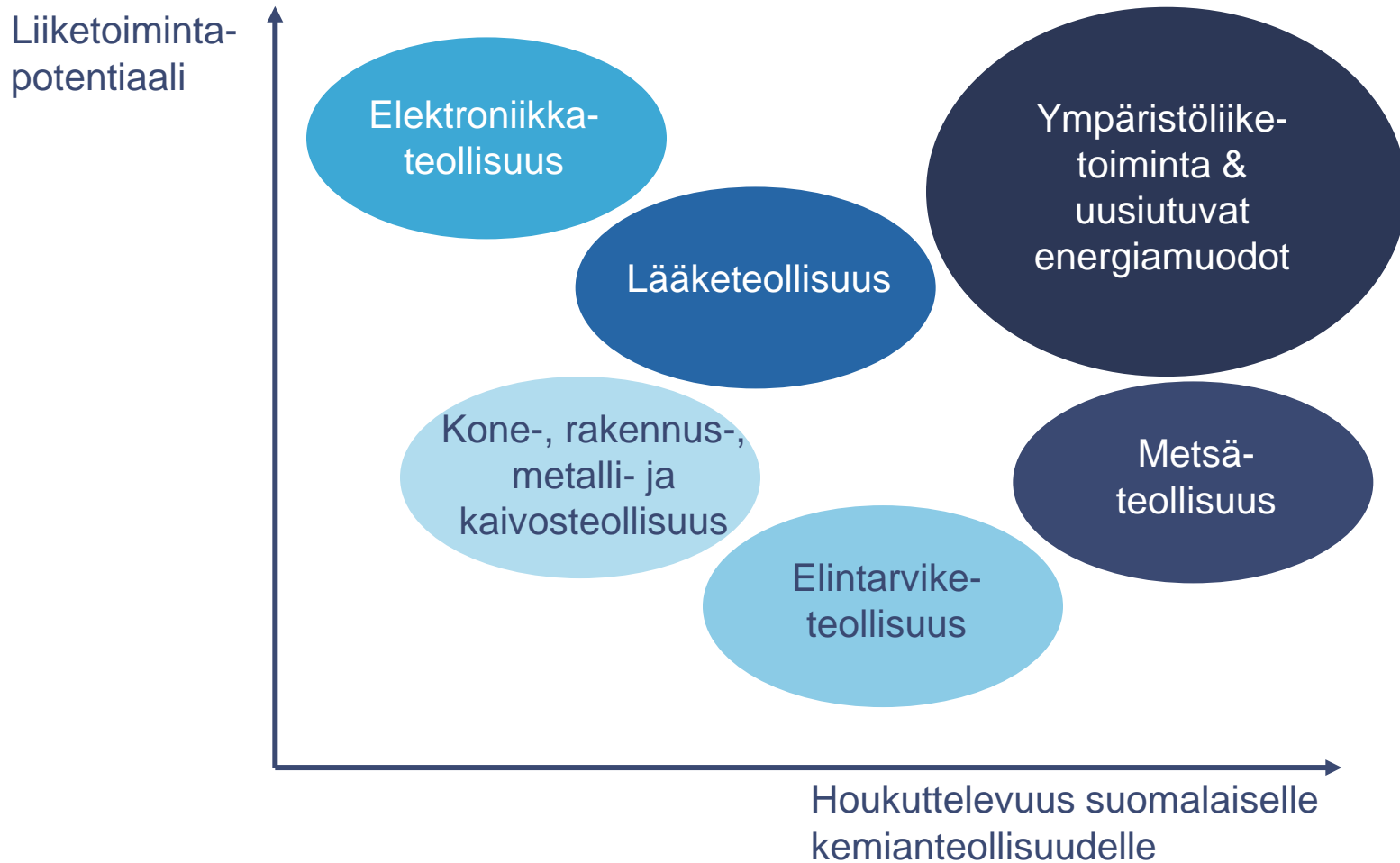
Kemianteollisuuden mahdollisuudet

Tulevaisuuden asiakastoimialat

- Energiatuotanto ja uudet energian muodot
- Ympäristöliiketoiminta
- Metsäteollisuus (puun uudet sovellukset, kuten biomassa, kemian ja metsäteollisuuden lähentyminen)
- Rakennus- ja koneteollisuus esim. kevyempiä materiaaleja
- Vedenkäsittely ja kasvava puhtaan veden tarve
- Lääketeollisuus ja muu hyvinvoinnin korostuminen
- Elektroniikkateollisuus ja kemian teknologioiden rajapinnat
- Kaivosteollisuus elpymässä uudelleen - Talvivaara, Kittilä jne.
- Elintarviketeollisuus

Kemianteollisuuden mahdollisuudet

Liiketoimintapotentiaali ja houkuttelevuus

Suomen kemianteollisuuden SWOT

SWOT

Vahvuudet

- Korkealaatuinen työvoima
- Suomen positiivinen maine yhtenä maailman puhtaimmista maista
- Alhainen sähkön hinta
- Fragmentoitunut tuotantorakenne ja erikoistuminen
- Panostus innovaatiotoimintaan
- Yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyö
- Vakaa ja luotettava toimintaympäristö
- Venäjän läheisyys

STRENGTHS

SWOT

Heikkoudet

- Vähän suuria kemianteollisuuden toimijoita
- Painotus peruskemikaalien valmistukseen
- Liian vähän syntyviä uusia kemianteollisuuden yrityksiä
- Pitkä toimitusketju kansainvälisille markkinoille
- Korkeat työvoimakustannukset
- Vähäinen raaka-aineiden saatavuus ja kotimaisten energialähteiden puute
- Infrastruktuuri
- Verotusympäristö

WEAKNESSES

Kemian alan innovatiivisuus suomalaisissa yrityksissä on enemmän inkrementaalista kuin radikaalia.

Kemian alan innovatiivisuus suomalaisissa yrityksissä on enemmän inkrementaalista kuin radikaalia.

✓ 80%

✗ 20 %

SWOT

Mahdollisuudet

- Vientivetoinen kemianteollisuus tottunut hyödyntämään kv. asiakkaita ja heidän tarpeitaan
- Asiakaslähtöisyys, palvelukonseptit ja uudet innovatiiviset strategiat
- Jatkuvasti mm. funktionaalisuuden lisääminen, tuottavuuden lisääminen, toimitusketjun integraation kehittäminen
- Ympäristöön liittyvät liiketoimintamahdollisuudet ja REACH
- Akateemisen tutkimuksen hyödyntäminen ja yhteistyö yliopistojen ja yritysten välillä

OPPORTUNITIES

SWOT

Uhat

- Raaka-aineiden ja energian hintojen epäsuotuiset muutokset
- Koveneva kilpailu Aasiasta ja Lähi-idästä ja halvempien kustannusten maista
- Väestön ikääntyminen ja osaamispohjan heikkeneminen
- Ympäristöregulaation epäsuotuisat muutokset

THREATS

Vuonna 2020 ulkomaiset
kemianteollisuuden toimijat omistavat
pääosan suomalaisesta kemian-
teollisuudesta.

Vuonna 2020 ulkomaiset kemianteollisuuden toimijat omistavat pääosan suomalaisesta kemianteollisuudesta.

✓ 70 %

✗ 30 %

Miten tästä eteenpäin?

Toimenpide-ehdotuksia

Markkinat

- Kemian voimakkaampi integroituminen asiakastoimialoihinsa
- Yritysten T&K-suppilon ulkopuolelle jääneiden ideoiden tehokas hyödyntäminen
- Ulkomaisen osaamisen vahvempi hyödyntäminen
- Enemmän uusia kasvupotentiaalisia yrityksiä vastaamaan asiakastoimialojen tarpeisiin
- Ympäristöliiketoiminnalle koordinaatiota (puhtaus, kierrätettävyys, energiatehokkuus)
- Akateemisen perustutkimuksen ja yritysten soveltavan tutkimuksen rajapintaan enemmän vuoropuhelua

Kemianteollisuuden kehittyminen tulee toteuttaa asiakastoimialojen kautta.

Kemianteollisuuden kehittyminen tulee toteuttaa asiakastoimialojen kautta.

✓ 90 %

✗ 10 %

Miten tästä eteenpäin?

Toimenpide-ehdotuksia

Yritykset

- Globaalien yritysten T&K-toiminnan houkuttelevuus Suomeen
- Kasvuyrityksiin panostamisen kasvattaminen
- Asiakastoimialojen ja kemian yrityskiihdyttämö

Kemian alalla tulee suunnata merkittäviä panostuksia uusien innovatiivisten ja globaaleilla markkinoilla kasvavien yritysten synnyttämiseksi.

Kemian alalla tulee suunnata merkittäviä panostuksia uusien innovatiivisten ja globaaleilla markkinoilla kasvavien yritysten synnyttämiseksi.

✓ 90 %

✗ 10 %

Miten tästä eteenpäin?

Toimenpide-ehdotuksia

Osaaminen ja teknologia

- Tuki liiketoiminta-, kaupallistamis- ja markkinaosaamisen kehittämiseen
- Imagon edistäminen kotimaassa ja ulkomailla
  - Kemian tunnettuuden parantaminen
  - Kemian yritysten tunnettuuden parantaminen

Ulkomainen osaaminen ja sen saatavuus on jatkossa kemian yritysten toiminnassa kotimaista osaamista tärkeämpää.

Ulkomainen osaaminen ja sen saatavuus on jatkossa kemian yritysten toiminnassa kotimaista osaamista tärkeämpää.

✓ 20 %

✗ 80 %

Puhtaasti kärjessä

Oodi kemianteollisuudelle

Viime vuonna kemianteollisuuden tuotannon arvo nousi metsäteollisuuden ohi. Kemianteollisuus tuotti viime vuonna 18,4 prosenttia tuotannon kokonaisarvosta, kun taas metsäteollisuus tuotti 17,4 prosenttia.

Suomen teollisuudella on kolme tukijalkaa: metalliteollisuus ja tasavahvoina kumppaneina metsä- ja kemianteollisuus.

Lähde: Talouselämä 25.11.2009

Teollisuuden myydyn tuotannon arvo nimikkeiden toimialan mukaan 2008

Toimiala	Myydyn tuotannon arvo, milj. euroa
Yhteensä	99 862
B Kaivostoiminta ja louhinta	1 011
C Teollisuus	98 793
10-12 Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus	8 320
13-15 Tekstiilien, vaatteiden sekä nahkan ja nahkatuotteiden valmistus	732
16-17 Metsäteollisuus	17 342
19-22 Kemianteollisuus	18 401
24-30, 33 Metalliteollisuus	48 709
18, 23, 31, 32 Muu tehdasteollisuus	5 290
Muille toimialoille sijoittuva tuotanto	58

Delivering lasting change.